

Opinie – 19 mei 2010

1.692 63

Anja Meulenbelt

Schrijfster, feministe, activiste

Kraakverbod: hoe maak je criminelen

Praktisch niemand wil deze wet: de vier grote gemeentes niet, de VNG niet, de politie niet, de Raad van State heeft het voorstel afgekraakt, Monumentenzorg en eht OM zijn tegen.

Op 1 juni zal de Eerste Kamer in meerderheid instemmen met de antikraak en leegstandswet. Dan is het nog een kwestie van vaststellen op welke datum de wet ingaat (genoemd zijn 1 oktober of 1 januari) en dan is kraken in Nederland strafbaar, en kunnen overtreders een jaar (of meer) de gevangenis in belanden.

De initiatiefnemers van de wet, Ten Hoopen (CDA), Slob (CU) en Van der Burg (VVD) hebben er lang over gedaan, wat er mede mee te maken had dat ze geen antwoorden konden formuleren op de vragen van de fracties in de Eerste Kamer wat er zo urgent was om een nieuwe wet nodig te maken. Zijn er misstanden aantoonbaar die met de huidige wetgeving niet op te lossen zijn? Die zijn er niet.

Uit het recente rapport over Kraken in Amsterdam van de VU blijkt dat de kraakbeweging vergaand is 'gepacificeerd', dat wil zeggen, zich houdt aan zelfopgestelde regels, rekening houdt met de buurt, en over het algemeen, als het tot ontruiming komt, geweldloos vertrekt. Waar het een enkele keer nog gaat om excessen hebben de gemeentes, justitie en politie, voldoende wetgeving achter de hand om op te kunnen treden. Vernieling is al strafbaar. Overlast ook. Waar een eigenaar van een gekraakt pand kan aantonen de woning te kunnen verhuren of verbouwen is een kort geding voldoende om de krakers er uit te krijgen. De politie die geleerd heeft de-escalerend op te treden zit volstrekt niet te wachten op deze

Toch hielden de initiatiefnemers niet op om een vijandbeeld te schilderen van krakers: ‘buitenlanders’ en ‘vandalen’. Er was sprake van ‘schrijnende gevallen’ waarbij het uiteraard niet ging over woningnood, want dat woord nam geen van de initiatiefnemers in de mond, maar over huiseigenaren die met moeite hun uitgewoonde pand terug konden krijgen, en de schade niet konden verhalen. Over de huiseigenaren, waaronder wooncorporaties, die hun bezit laten verkrotten en verpauperen, soms omdat het lucratiever is om te kunnen slopen en dure nieuwe woningen te bouwen uiteraard ook geen woord.

Maar bij navraag naar die ‘schrijnende gevallen’ konden noch de initiatiefnemers, noch de woordvoerders van rechts concrete feiten noemen: hoe lang geleden, waar, hoeveel, en hoe kwam het dan de bestaande wet in die gevallen onvoldoende zou zijn geweest? Geen antwoord. ‘Ze dringen voor’, probeerde een woordvoerder nog even: maar ook dat is onzin. De woningen die worden gekraakt staan niet voor niets al voor minstens dan een jaar leeg. Het zijn woningen waar op de reguliere woningmarkt en het distributiesysteem geen huurders of kopers voor te vinden zijn.

Uiteindelijk bleef er geen enkel argument over, dan dat de rechterzijde vindt dat je niet met je poten aan iemands bezit mag komen, ook niet als de bezitter dat bezit leeg laat staan terwijl anderen, starters, studenten, mensen met een laag inkomen, niet aan een woning kunnen komen. De wet koppelt het verbieden van kraken aan het bestrijden van leegstand. Terecht. Als er geen leegstand en geen woningnood is heb je ook geen krakers en hoef je dat niet te verbieden – dat lijkt de logische volgorde.

Maar meer dan als losse flodders om leegstand te bestrijden leverden de initiatiefnemers niet: de gemeentes werden een aantal vrijblijvende ‘instrumenten’ aangereikt die eveneens overbodig zijn – want, bijvoorbeeld, het aanleggen van een leegstandsregister kan al met de bestaande Huisvestingswet, en geen van de grote steden die de meeste krakers hebben zijn daar toe over gegaan. Het grootste probleem vormen de vele vierkante kilometers aan leegstaande kantoren en bedrijfsruimte. Veelal staan die leeg omdat de eigenaar de huur niet wil laten zakken

een nieuwe bewoner. Big deal.

De wet gaat geen leegstand bestrijden. De wet gaat meer leegstand veroorzaken. Want nu weten vastgoedeigenaars nog dat ze moeten proberen binnen een jaar een oplossing te vinden voor hun pand, dan wel een antikraakwacht in te huren. Die noodzaak gaat grotendeels vervallen als de wet wordt ingevoerd.

Dan is het alleen nog de vraag hoeveel krakers door gaan met kraken als het illegaal is, zoals dat wel degelijk gebeurt in landen als Spanje en Italië waar kraken verboden is, en waar de kraakbeweging een veel militanter karakter heeft. Daar is dan ook heel veel vaker sprake van geweld dan in Nederland waar zelfs de krakers polderen.

En dan de uitvoerbaarheid van de wet, een van de criteria waar de Eerste Kamer naar hoort te kijken. Praktisch niemand wil die wet: de vier grote gemeentes niet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) niet, de politie niet, de Raad van State heeft het voorstel afgekraakt, Monumentenzorg is tegen, het College van procureurs-generaal (zeg het OM) is tegen, niemand van degenen die de wet uit moeten gaan voeren is voor. Er is geen urgentie, de bestaande wetgeving is voldoende, waar die tekort schiet is er sprake van ondercapaciteit van ambtenaren, justitie en politie, maar meer geld komt er uiteraard niet in deze tijden van bezuiniging.

De enigen die voor zijn, zijn de vastgoedbezitters die hun huizen en kantoren makkelijker leeg kunnen laten staan zo lang het ze uitkomt, de wooncorporaties die willen verdienen, en de speculanten. En de VVD en het CDA natuurlijk, daarbij aan een meerderheid geholpen door de andere 'christelijke' partijen. Het was een stuitend schouwspel, deze ouderwetse botsing van rechts tegen links, van bezitters tegen burgers.

Als de wet een feit is, zijn alle krakers strafbaar. Een pleidooi voor een overgangsregeling voor de krakers die nu nog geheel legaal in een kraakpand

Minister Hirsch Ballin probeerde het nog een beetje te sussen: we beginnen niet metéén met een heksenjacht, zei hij. Maar op het moment dat de wet in werking gaat hebben we er in Nederland van de ene op de andere dag anderhalf duizend criminelen bij. Daar zaten we echt op te wachten.

Laatste publicatie van Anja Meulenbelt

Feminisme
terug van nooit weggeweest
Juni 2017

Politiek

Geef een reactie

Je moet [inloggen](#) om een reactie te kunnen plaatsen.

Laatste reacties (63)

[Reacties verbergen](#)

Truus – 21 mei 2010 at 14:28

Mevr Meulenbelt
We leven in 2010 niet in 1980!!!

[Log in om te reageren](#)

paulvr – 22 mei 2010 at 00:36

Je vergist je Truus: in 1980 was het verval al begonnen. 1972 zou een veel betere keuze zijn. Ook een beschaafder leven trouwens.

gaat om LEEGSTAND van bestaande panden kunnen gemeenteraadsleden nul komma niks. Dat heeft meestal niets met bestemmingsplannen te maken, maar alles met sloopvergunningen.

Even verderop vermeld ik de wijziging van het bestemmingsplan destijds i.v.m. Bovendonk. Die wijziging was steeds door de raad en de provincie tegengehouden omdat dat onherroepelijk de sloop van het gebouw zou inhouden en dat wilde men niet. En wat men wel wilde, wilde de projectontwikkelaar niet. En alternatieven had men ook niet. Toen wij als krakers wel met een levensvatbaar en door de gemeenschap gedragen alternatief kwamen, was de kogel snel door de kerk. Inderdaad: wijziging bestemmingsplan. Dat was de prijs bij de deal. Ik kan er nog bij vermelden dat de projectontwikkelaar in kwestie net voordat zijn villa's werden opgeleverd failliet ging en de arme bewoners zelf voor de kosten van de bestrating en straatverlichting moesten opdraaien.

Wat betreft de discussie over privaat eigendom versus maatschappelijke belangen: ja natuurlijk kun je die discussie nog gaan voeren. Wie dat gezellig vindt: ga je gang. Maar wat ik bedoelde is, dat zo'n discussie alleen nut heeft als je daarmee daarna nog alle kanten op kunt in de praktijk. Maar met het aannemen van de antikraakwet straks is er nog maar sprake van één kant. Dus laat wat mij betreft die discussie dan ook maar zitten.

[Log in om te reageren](#)

Peter50 – 21 mei 2010 at 10:19

Clara, laat ik vooropstellen dat ik geheel achter jullie actie sta waarmee jullie een monumentaal gebouw gered hebben, en geen vriend ben van ontwikkelaars die voor het snelle gewin gaan door lokale bestuurders onder druk te zetten of andere pressiemiddelen hanteren. Ik vind alleen dat er in de discussie oneigenlijke argumenten gehanteerd worden. Het is helemaal geen fundamentele discussie over eigendom. Per definitie kent dat recht beperkingen. Mijn punt is alleen : wat doen gemeentes zelf om deze situatie te voorkomen. Onlangs was een uitgebreide reportage op tv over een project in Den Helder waarbij de wensen van buurtbewoners -die de pech hadden doorsnee huurders- te zijn volkomen overruled werden middels een project dat door de gemeentebestuurders was aangezwengeld, je raaadt het al, om Den Helder " op de kaart" te zetten (als je die uitdrukking hoort, weet je al hoe laat het is). Dat een ontwikkelaar daarop inspringt

name it. Dit alles vaak in een onsmakelijk (en onzakeijk !) symbiotische relatie tot de betrokken ontwikkelaar. Ik ben dan ook bijzonder nieuwsgierig naar de voorgeschiedenis van jullie project, want dat daar dingen niet klopten lijkt me zonneklaar. De grond in Amersfoort voor de Vathorst was tegen een aantrkkelijk prijsje aangekocht omdat de ontwikkelaar via een ex-ambtenaar voorinformatie had. Een ex-ambtenaar die belast is met de gronduitgifte , die bij een ontwikkelaar aan de slag gaat ? Dat stinkt natuurlijk uren in de wind. De discussie zou dus naar mijn mening verplaatst moeten worden naar de bron van deze problemen: de gemeentepolitiek. Dat we in Nederland omkomen in aftakelende bedrijfs- en kantorenparken hebben wij te danken aan de gemeentes die ieder voor zich werkten in plaats van op regionaal niveau samen te werken. Maar ja: arbeidsplaatsen creeren (nou ja) en grond verpatsen, dat is hun focus. Adriaan Geuze heeft daar veel interessants over gezegd in het VPRO programma over de toekomst van de stad. Zo, dat was het weer even.

claralegêne – 21 mei 2010 at 22:48

Peter, na acht jaar raadslidmaatschap kan ik je inderdaad moeiteloos voorbeelden geven waarbij de gemeenteraad soep in de ogen had, of het doel de middelen liet heiligen. Maar ook voorbeelden waarbij de gemeenteraad geen bal had in te brengen en het spel al gespeeld was voordat het op de wagen kwam. En het journaal van vandaag laat zien dat bij woningcorporaties ook het een en ander vies mis is/kan zijn. Er zijn vele spelers op het bord, van wie de krakers er een zijn. En even zovele belangen, die elkaar niet verdragen. Helemaal met je eens. Maar de gemeentepolitiek als hoofdschuldige aanwijzen gaat mij net een slag te ver. Ik zou bijna zeggen: overschat je de invloed en macht van de gemeenteraad niet? En verder is mijn ervaring dat het regionaal afstemmen steeds vaker gebeurt, dus ook daarin met je eens.

Welk spel er precies gespeeld werd inzake Bovendonk zou ik in mijn archief moeten opzoeken. Vast ook geen schoon verhaal. Het gebouw stond al elf jaar te verkrotten en was compleet leeggeroofd. Het eigendom van grond en gebouw lag ingewikkeld. Er waren plannen geweest er een opvang voor asielverzoekers van te maken, een gemeentehuis van te maken (alleen de voorvleugel), Philips had de kapel lang gebruikt voor plaatopnamen; er waren vast wel meer plannen, maar geen had perspectief en draagvlak (en winst) genoeg. Toen wij het kraakten en er een levensvatbaar bezinnings- en ontmoetingscentrum van maakten heeft het bisdom kort daarna besloten de helft van het gebouw te gaan benutten voor een

geitenwolensokkenideaalsten. Ondank is 's werelds roon en de enige die die dingen droeg was mijn vriendje. De priesters en nonnen waren Franciscanen. Die houden sowieso niet van sokken.

paulvr – 20 mei 2010 at 22:54

De lijst van dogma's die slachtoffers vervangen wordt steeds groter en daarmee het onredelijk aantal gestraften. Vroeger sprak men van "victimless crime" met als ondertoon dat we het wel kalmpjes aan konden doen met de aanpak ervan. Nu is het inbreken op een dogma doorgaans nog criminelier dan het een ander werkelijk kwaad doen. Een teken des tijds.

[Log in om te reageren](#)

claralegêne – 19 mei 2010 at 22:00

'De kip sprak peinzend tot het ei: wie was er eerder, ik of jij?' Maar niet alle levensvragen zijn gelukkig zo ingewikkeld. Van roken krijg je kanker en van leegstand krijg je krakers.

Nou kun je wel net doen alsof je door de krakers wettelijk aan te pakken ook de leegstand aanpakt, maar dat is al een halve eeuw een illusie. Krakers veroorzaken de leegstand namelijk niet, ze doen er wat aan. Dus wil je echt wat veranderen, en dat moet, pak dan eerst de leegstand wettelijk aan. Maar dat gebeurt niet.

Ooit was ik zelf een kraker. Eerst als student in Utrecht, later in Brabant. Mijn medekrakers en ik, onder wie (let op, gij CDA'er die dit leest!) een onvervalste priester en twee authentieke doch avontuurlijke en rebelse nonnen, namen een groot (al jaren leegstaand en vervallen) Brabants oud-seminarie in bezit. Bovendonk in Hoeven. Een ding met 225 slaapkamers en een kapel, bibliotheek en wat al niet meer. Gedurende het eerste jaar woonden mijn vriend en ik er alleen, om verdere vernielingen van het gebouw te voorkomen. Later voegden de anderen zich bij ons en kregen we het bisdom en de gemeente mee in onze plannen. We knapten het lege gebouw liefdevol op, schooiden meubilair bij elkaar en vormden er een Franciscaanse communiteit met plenty ruimte en opvang voor al wat kwam aangewaaid en aangespoeld. Een juweel van een gebouw van Cuypers uit 1907, architectonisch interessant omdat het het eerste Nederlandse gebouw was dat (in de bibliotheek) gebruik maakte van een aan het plafond hangende gaanderijenconstructie. Een gebouw dat er zonder onze bemoeienis nu

De tactiek van CU + CDA (bijt met je poten van andermands bezit af) en VVD (bijt met je poten van ons bezit af) is al jaren dezelfde: het zwartmaken van de krakers. Vroeger noemde je ons langharig werkschuw anarchistentuig, tegenwoordig volstaat het dus, achteloos het begrip criminelen te laten vallen. Weet iedereen meteen wat je bedoelt. En dankzij de PVV zijn er nu strafeisen voorgesteld die buiten elke verhouding zijn. Daar zou ik wel eens het oordeel van juristen over willen horen.

Maar krakers zijn geen criminelen, want ze houden zich doorgaans nauwkeurig aan de wet – die ze beter kennen dan menig CDA-wethouder.

En wat weinigen weten: er is sinds 2009 ook een christelijke kraakbeweging die zich nadrukkelijk baseert op de bijbel. <http://bit.ly/bijbelenwoningnood> Zo'n christelijke groep krakers heeft bij mij om de hoek een kringloopwinkel in een al jaren leegstaande winkelstrip. Wat namelijk nooit is veranderd, is dat vele krakers tot op de dag van vandaag onvervalste idealisten zijn. Die aan mensen van allerlei slag onderdak, hulp en werk bieden, zich actief inzetten voor verbetering van wijken en buurten, kringloopwinkels, weggeefwinkels en ruilwinkels opzetten en misstanden en grondspeculatie vasthoudend aan de kaak stellen. Een vrijstaat van jonge en oude vrijbuiters die een helder en begeistert beeld hebben van hoe de samenleving zou moeten en kunnen zijn. En die zich daar dagelijks rot voor werken.

Het opmerkelijke is, ook als ze zich niet op de bijbel baseren, dat hun gedroomde (en vaak gerealiseerde) samenleving bijna één op één gelijk is aan de idealen van onze demissionaire premier. U weet wel, de mantra van allemaal samen met elkaar met z'n allen de schouders eronder zetten. Vraag: hoe komt het dan dat het CDA dit niet ziet, laat staan erkent? Antwoord: omdat het CDA geen ander gezag erkent dan dat van hun God en van de boven ons gestelde overheden en wetten. Dus alleen het eigen gezag, zeg maar.

Mensen met dezelfde maatschappelijke idealen die uit een andere bron putten, tellen niet mee. (Zou dat de reden zijn dat ook het vele goede en sociaal bewogen werk dat vanuit moskeeën wordt verricht, nauwelijks opgemerkt en op waarde geschat wordt?)

Dus nu gaat het CDA c.s. erin slagen die idiote antikraakwet erdoor te krijgen. Halleluja. Een bureaucratisch gedrocht dat de leegstand niet zal opheffen en

doegericht een zooge gevaarlijke criminelen te maken.

Wat ik dan zeker weet, is dat onze maatschappij binnenkort in toenemende mate aan geestelijke leegstand zal lijden.

En intussen lopen, pardon: staan steeds meer (monumentale) kerken leeg.

[Log in om te reageren](#)

BozeBlankeVrouw – 20 mei 2010 at 00:38

Ciara, een verhaal vol passie en overtuiging maar hinkend op de onjuiste gedachte dat het legaal en legitiem zou moeten zijn om het privaateigendomsrecht van iemand te mogen schenden als de wetgever niet voorziet in een betaalbaar dak boven het hoofd voor iedereen. Het is niet legitiem, ook niet als je de beste politieke of religieuze bedoelingen hebt.

.

Wil je de woningnood en leegstand oplossen? Dan zul je via de geeigende en legale, politieke/sociale kanalen moeten opereren. Het 'recht' in eigen hand nemen is niet de juiste weg.

Je wilt een leegstaand, prachtig gebouw voor de toekomst bewaren en er een goede bestemming voor vinden? Geweldig. Roep een stichting in het leven, benader de juiste instanties en het gaat lukken.

.

Of krakers nu witte boorden of blauwe boorden dragen, het blijven krakers. You can put lipstick on a pig, it is still a pig.

Idealisten schuren soms benauwend dicht tegen terroristen aan als het aankomt op middelen die het doel heiligen. Of je me nu met een Bijbel of met een Arafatsjaal om de oren slaat, ik werp je het BW voor de voeten en vraag je om respect voor mijn en dijn omdat we dat met elkaar op die manier hebben afgesproken. Omdat een dak boven je hoofd zonder een vloer onder je voeten weinig bescherming biedt. Het recht op privaateigendom is de vloer onder onze voeten. Het inspireert, het creert en het zorgt voor welvaart en welzijn. Niet alleen voor de geprivilegeerden maar voor allen die bereid zijn om op een constructieve manier (in woord en daad) aan onze samenleving deel te nemen. Ook voor de zwakkeren die recht hebben op onze bescherming waarbij ik dan gelijk aantekenen dat ik een redelijk strikte interpretatie hanteer wanneer het om de definitie van maatschappelijk zwakkeren gaat.

Wat mij betreft: much ado about nothing. De “krakersscene” bestaat allang niet meer, het is een relict uit de 80-er jaren. Tja, en in de grote stad wonen is nu eenmaal razend duur. Wat dat betreft is zelfs Amsterdam nog een eiland van goedkoopte in vergelijking met New York, Londen en Parijs. Maar eerlijk is eerlijk, voor het onteigenen van kerkelijk bezit met de bijbel in de hand ben ik dan wel weer te vinden, je moet er maar op komen. Het zal neem ik aan een perfecte oplossing zijn voor Poolse asperge-stekers en fruitplukkers.

claralegêne – 20 mei 2010 at 12:57

Jane Doe (waarom verstop je je hier eigenlijk achter een alias?), tot dusverre was het onder voorwaarden legaal en legitiem, het kraken. Of je het nou leuk vindt of niet. Mijn tweede vraag is, welke legale politieke/sociale kanalen je in gedachten hebt. Daar ben ik dan wel benieuwd naar. Als die er al zijn, staan ze volledig droog. Het is de frustratie van elk gemeenteraadslid dat je hoegenaamd geen invloed kunt uitoefenen op wat de jongens en meisjes projectontwikkelaars van plan zijn met hun leegstaande panden. En ook je goedbedoelde voorstel een stichting in het leven te roepen en ‘de juiste instanties’ (welke?) te benaderen is kansloos als de grond om zo’n gebouw – zoals in ons geval – in bezit is van speculanten. Alleen door Bovendonk te kraken wisten we de boel in beweging te krijgen. Resultaat: na 11 jaar impasse binnen afzienbare tijd een levensvatbare deal. De eigenaar van de grond mocht een villawijk bouwen, het bisdom verkocht ons met instemming van de gemeente en provincie het gebouw voor 1 gulden en de bestemmingsplannen werden eindelijk gewijzigd. En inderdaad, wij konden er (toen pas) een stichting van maken. En samenwerking starten met ‘de juiste instanties’.

Ik lees dat ik in jouw ogen een varken met lippenstift ben die gevaarlijk tegen het terrorisme aan schuurt. Nou nou, ga je lekker? En ik ben nog wel zo’n net meisje. In mijn beleving waren wij krakers de enigen die werkelijk respect hadden voor een gebouw als Bovendonk. En was wat wij deden precies wat jij voorstaat: een constructieve deelname en bijdrage aan de samenleving. Overigens baseerde ik me zelf niet op de bijbel; ik werkte wel samen met gelovigen, maar ben het zelf niet. En wat die Arafatsjaal er ineens bij doet ontgaat me al helemaal.

Maar de kernvraag is natuurlijk of het waar is wat je beweert: “Het recht op privateigendom is de vloer onder onze voeten.” Zoals ook Hannah Vermeulen hieronder opmerkt, valt daar nog wel meer over te zeggen. Maar veel zin heeft dat

Peter50 – 20 mei 2010 at 14:12

“het bestemmingsplan werd gewijzigd”..laat dat nou precies zijn waar die vermaledijde projectontwikkelaars ook altijd op uit zijn ! Ik snap die frustratie van die gemeenteraadsleden totaal niet, want zij zijn het die over het bestemmingsplan gaan. Zij zijn het die de grondpolitiek bepalen. Zij zijn het die vorm geven aan het aanschrijvingsbeleid. Ik zie overigens niet waarom de uitkomst van het democratisch proces bij ongewenste uitkomst ineens heet “het om zeep helpen van een maatschappelijke discussie”. Bij meerderheid kan altijd nog anders besloten worden, maar nu ligt de zaak helaas anders. En die discussie kan te allen tijde gevoerd worden, hoe dan ook.

Zibarmaa – 19 mei 2010 at 21:24

Er zijn genoeg voorbeelden in de grote steden van panden die men met opzet laat verkrotten om er maar een sloopvergunning voor te kunnen krijgen. Daar kan nu niks meer tegen gedaan worden.

Het effect van de wet zal voornamelijk zijn dat de kraakbeweging van aard zal veranderen: Is een strafblad een probleem voor je carrière, dan begin je er niet aan. Het percentage hbo/wo-studenten onder de krakers zal sterk afnemen. Misschien is er een oplossing mogelijk als een “hoofdkraker”, die het strafblad voor zijn rekening neemt, en “onderkrakers”, die juridisch en ander werk doen in ruil voor de woning.

Als je bij de strafbaarheid teveel de band verliest met het ethisch besef onder de bevolking, krijg je een situatie waarin het voor grote groepen in de bevolking normaal is om een strafblad te hebben: de afschrikkende werking neemt af. Een beetje wat je ziet met snelheidsboetes: veel collega's zijn er eerder trots op dan dat ze er een probleem mee hebben.

Overigens is het idee dat eigendom een sociale functie kan hebben, zeer zinnig. Als ergens “Eigendom verplichtet”, dan is dat wel bij woningen

Lol @ ” Dat is in casu een kwalijke tendens “

[Log in om te reageren](#)